

Mariyana Tsibranska-Kostova, Elena Kanevska-Nikolova
(Sofia, Institute for Bulgarian Language (IBL), Bulgarian Academy of Sciences)

Beneath the Star of the Great Puchkin Biobibliographic materials for prof. Maria Zhigalova

Abstract: The book *Под звездой великого Пушкина: жизненный и творческий путь Марии Жигаловой*. Brest State University, Brest, 2019, 315 pages., ISBN 978-985-493-464-8, is an interesting reading for anyone who would like to know more about the creative lab of one teacher, the choice to become a researcher, the love to the Russian language literature, the creation of friendships in the science, and about a lot of nonstandard events, situations, decisions, personal meetings that marked the life and the career of prof. Zhigalova

Марияна Цибранска-Костова, Елена Каневска-Николова
(България, Институт за български език „Проф. Л. Андрейчен“, БАН)

„Под звездата на великия Пушкин“ Биобиблиографски материали за проф. Мария Жигалова

Книгата *Под звездой великого Пушкина: жизненный и творческий путь Марии Жигаловой*, 2019¹, е определено интересно четиво за всички, които искат да научат повече за творческата лаборатория на един преподавател, за житейския избор да стане изследовател, за любовта към рускоезичната литература, за създаването на приятелства в науката и за множество нестандартни събития, ситуации, решения, лични и научни срещи, белязали живота и делото на Мария Жигалова. Такива трудове са по-скоро рядкост. В динамичната наукометрична съвременност все повече наблягаме на библиографските списъци, а не на биобиблиографията, описвайки труда на учения като набор от параметризирани данни и пренебрегвайки човешкия аспект на неговата личност и общуване със света. Ученият обаче никога не е само библиографска единица. Министерството на образованието на република Беларус и Държавният технически университет в Брест са се ангажирали да отбележат 50-тата научно-педагогическа дейност на проф. Жигалова в колективна монография, но не със строго научни публикации, а с палитра от спомени, отзиви, интервюта, писма, имейли, снимки, стихотворения и др.

¹ Под звездой великого Пушкина: жизненный и творческий путь Марии Жигаловой. Брестский государственный университет. Брест, 2019, 315 с. ISBN 978-985-493-464-8.

Коя е Мария Жигалова?

Тя е филолог методик и дидактик, дългогодишен преподавател по руска и рускоезична литература на белоруски автори с особен акцент към модерните научни практики на лингвокултурологията и интеркултуралността, които се описват с вечния и най-съдържателен термин *култура*.

Родена е в с. Збураж, Малоритски район, завършва Московския държавен университет. През 1984 г. по обмен е изпратена в Башкирия, за да сформира мастер-класове по организация на музейната работа. За тази територия младата Мария знае от дядо си, от когото е научила много за географията на света, а именно в Уфа са изселени и част от роднините ѝ. Още тогава разбира, че нищо в живота не е случайно и че посоките пред човека често са посоки на душата му. Тя изживява тежко заболяване, водещо до загуба на паметта, но се възстановява, учейки се отново да живее. Завършва успешно аспирантура в Московския институт по националните проблеми на образованието. Разказите в книгата са емоционални и въвеждат в един непознат на младите учени свят на 80-те години на XIX в. с различни от съвременните ценности.

Кариерата ѝ преминава от средното училище до университета, от трудности на работното място до спечелването на Хумболтова постдокторска стипендия в Берлин през 2008–2009 г. и утвърждаване на професионален опит в тамошния Институт по славистика. Научния си път самата тя поставя от 42-та си годишна възраст, когато вече е натрупала завиден преподавателски и организаторски опит, а мястото е Брестският държавен университет с името на А.С. Пушкин. Тези факти не пречат научните ѝ трудове да са многобройни, а част от продукцията ѝ да бъде издадена в чужбина на руски език, например книгите *Русская литература; Анализ, вопросы, задания* (Техеран, Иран, 2011) и *Немецкие страницы жизни и творчества поэтов-эмигрантов XX века в мультикультурном образовательном пространстве* (Яш, Румъния, 2011). Следва преподавателска практика в Душанбе, Берлин и др., работа като експерт в международната програма „Лингвистичното образование в Европа“, която я изпраща в различни точки на стария континент. Фокус на нейните интереси стават модерните интерактивни и интердисциплинарни подходи при усвояването на националните езици и култури. В последното десетилетие се занимава със социокултурни проблеми на пограничните райони с цел консолидация на мултикултурния социум.

В контекста на нейните интереси се запознахме с Мария Жигалова през 2014 г. в Университета в Люблин „Мария Кюри-Склодовска“, където се разработваше европейски проект за изследване на културата на Брестско-Подляския пограничен район. Тя стана активен участник в ежегодните Кирило-Методиевски четения на Катедрата по южнославянски езици и се вписа в широкото представителство на колеги и приятели от Полша, Хърватска, България, Украйна, Беларус и др. Освен с проникновените анализи и артистично представяне на докладите си, професор Жигалова очарова с талантливото изпълнение на руски песни и стихотворения по време на приятелските вечери.

Днес е утвърден професор в Брестския технически университет, академичен член на отдела за социални науки на Руската федерация, а в т о р на повече от 300 публикации и личност с широк кръг обществени и административни ангажименти. Разнообразна е сферата на нейната дейност, дълъг е списъкът на държавните награди и почетните грамоти. Но не това е най-важното – дългогодишният

педагог и преподавател е оставил траен отпечатък в сърцата и умовете на своите възпитаници, утвърдил е нови методи и практики, открил е и е разработил нови изследователски полета. Един от нейните млади родственици изразява гордостта и възхищението си от човека, педагога и учения М.П. Жигалова с думите:

Ты являешься примером для многих людей разных поколений и судеб!

Ние също изпращаме на Мария Петровна своите поздравления от България и ѝ пожелаваме неуморим творчески дух и енергия, с която още като студентка си е спечелила прозвището „горячка“, т.е. личност със силно емоционален темперамент, за да служи все така всеотдайно на образованието и любовта към хората, да кръстосва географски пространства и да създава общности и приятелства.